

Reactie op consultatie door Kabinet (d.d. 27 september 2023)

Hierna volgt allereerst een visie op de wijze waarop is omgegaan met de aangiftes over de jaren 2017 t/m 2020 als opstap/onderbouwing naar een specifieke aanbeveling voor toekomstige wetgeving. Een en ander naast de gegeven visie/antwoorden in de enquête zelf.

1. Behandeling aangiftes 2017 – 2020 (Box 3)

Inleiding

Op basis van het zogenoemde Kerstarrest van eind 2021 zijn alle tijdige bezwaarmakers qua spaargeld in Box 3 gecompenseerd voor de jaren 2017 t/m 2020.

Hoewel het in zijn algemeenheid zeer onredelijk was – en nog steeds is – dat spaargeld boven de wettelijke vrijgestelde norm werd belast als zijnde een belegging, hebben velen hiertegen geen bezwaar aangetekend. Evenmin tegen het feit dat de Belastingdienst uitgaat van normatieve rendementen (percentages) qua beleggingen, die veel belastingplichtigen die geen grote risico's kunnen of willen nemen nooit kunnen realiseren. Dat geldt bijvoorbeeld voor ondernemers en ZZP'ers die in het verleden geen of een (zeer) beperkte externe pensioenvoorziening hebben opgebouwd en zelf pensioen opbouwen. Ze houden daarom een groot deel van het Box 3 vermogen aan in de vorm van spaargeld en/of een ander groot deel in de vorm van beleggingen met een (zeer) beperkt risico.

Waarom aanvankelijk geen bezwaar

Veel belastingplichtigen zijn er altijd vanuit gegaan dat bezwaar maken tegen een definitieve aanslag IB alleen kan en kon indien de belastingdienst:

1. fouten in de berekeningen heeft gemaakt;
2. van onjuiste bedragen qua vermogen en/of inkomens is uitgegaan;
3. wetten/regels anders interpreteert dan de belastingplichtigen, dan wel de wetgever heeft beoogd.

Voor geen van de jaren 2017 t/m 2020 was daar sprake van. En waren deze belastingplichtigen dus ook van mening dat bezwaar maken geen enkele zin had. Toen op basis van het zogenoemde Kerstarrest bleek dat het anders lag, hebben veel belastingplichtigen alsnog bezwaar aangetekend.

Op basis van het zgn. 'Massaal Bezwaar' heeft de Hoge Raad op 24 december 2021 uitspraak gedaan, waarbij de Hoge Raad stelde dat er sinds 2017 op *onwettige* wijze belasting is geheven. Daardoor ontvingen alle belastingplichtigen die tijdig bezwaar hadden aangetekend de over 2017 t/m 2020 te veel betaalde IB Box 3 over spaargeld terug. Ook van belastingplichtigen waarvan de aanslag(en) nog niet definitief is/zijn vastgesteld, zullen de aanslagen in Box 3 worden vastgesteld op basis van deze "Massaal Bezwaar" procedure.

Dit nog los van het feit dat de hersteloperatie nog steeds tot te hoge aanslagen heeft geleid (inzake beleggingsrendementen). De wet schrijft immers voor dat bij de berekening van de IB Box 3 het kalenderjaar als uitgangspunt dient voor de bepaling van het rendement op vermogen. Dus geen voortschrijdend gemiddelde over een reeks van jaren.

Wet had niet mogen worden ingevoerd (discriminatoire)

Het zou volkomen onjuist – zo niet discriminatoire – zijn als de Hoge Raad in de zogenoemde "Massaal Bezwaar Plus" procedure qua Box 3 de belastingplichtigen die geen of niet tijdig bezwaar hebben aangetekend niet dezelfde rechten toekent als de belastingplichtigen die wel tijdig bezwaar

hebben aangetekend. Immers er was geen sprake van een van de drie hiervoor genoemde feiten om bezwaar aan te tekenen, maar van het feit dat de wet nooit had mogen worden ingevoerd of althans niet zoals is gedaan. Moeten belastingplichtigen dan tegenwoordig ook al checken of een wet voldoet aan alle vereisten en regels vanuit Europa? Die toetsing ligt toch bij andere gremia en niet bij de belastingplichtigen!

Tot slot

Het zal voor de schatkist een forse aderlating zal zijn om iedereen te compenseren. Dit nog los van de hoeveelheid werk. Maar het arrest van de Hoge Raad van eind 2021 zegt ook dat box 3 in strijd is met het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens. Dus het is begrijpelijk dat diegenen die geen of niet tijdig bezwaar hebben gemaakt tegen de definitieve aanslag(en) over 2017 t/m 2020 zich in hun rechtsgevoel gekrenkt voelen. En dat geldt voor velen die geen risico kunnen of willen lopen en derhalve veel spaargeld (moeten) aanhouden en/of beleggingen met een laag risico en rendement hebben. Zoals onder meer ondernemers en ZZP'ers die zelf vermogen opbouwen voor hun pensioen en/of om tegenvallers direct zelf op te kunnen vangen.

2. Nieuwe wijze van vaststellen belasting in Box 3

Hoe de nieuwe belastingwet inzake Box 3 er uit gaat zien in de nabije toekomst is afwachten. Maar hopelijk zal er sprake zijn van eerlijke grondslagen: Daadwerkelijk gerealiseerde vermogenswinst en/of daadwerkelijk gerealiseerd inkomen uit vermogen.

Bij het vaststellen van de hoogte van het vermogen en het heffingsvrije vermogen moet echter wel worden gerealiseerd dat ondernemers en ZZP'ers ten behoeve van hun pensioenvoorziening vaak zelf vermogen opbouwen en aanhouden in de vorm van spaargeld en/of beleggingen. Dit in tegenstelling tot werknemers in loondienst, waarvan het pensioen wordt opgebouwd bij een pensioenfonds. De waarde van de door werknemers opgebouwde pensioenrechten (kapitaalwaarde) valt niet onder Box 3 en wordt dus niet belast, terwijl dat nu wel geschiedt voor de eerder genoemde ondernemers en ZZP'ers. Dat is niet eerlijk.

Mogelijke oplossingen om dit recht te trekken zijn bijvoorbeeld:

1. Een deel van het vermogen van ondernemers en ZZP'ers als extra heffingsvrij vermogen te beoordelen. Een en ander afhankelijk van (i) leeftijd, (ii) een bepaald minimum pensioen en (iii) mogelijk reeds opgebouwde pensioenrechten als werknemer in het verleden.
2. Om bij het vaststellen van het vermogen van elke belastingplichtige in Box 3 ook de kapitaalwaarden van de als werknemer opgebouwde pensioenrechten mee te tellen en tegelijkertijd het heffingsvrije vermogen voor iedereen fors te verhogen. Dat betekent dat pensioenfondsen en verzekeraars jaarlijks voor alle belastingplichtigen opgaaf moeten doen van de kapitaalwaarde van de pensioenen. Volgens verzekeraars is dit vrij eenvoudig en gebeurt nu ook al ten behoeve het opleggen van een conserverende aanslag door de Belastingdienst over opgebouwde pensioenrechten bij belastingplichtigen die emigreren. Een en ander vergelijkbaar met wat banken jaarlijks per belastingplichtige op moeten geven aan spaargelden en beleggingen.